

TEDEP
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16334

Tarih : 09.02.2026

10/3732

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14 Aralık 2015'te Cizre'de Şırnak Valiliği tarafından verilen hukuk dışı sokağa çıkma kararı, kesintisiz ve tam zamanlı olarak 79 gün sürmüştür. Bu süre zarfında ablukaya alınan kent sakinleri tarihte eşî benzerine az rastlanır bir uygulama ile karşı karşıya kalmış/bırakılmıştır. Abluka süreci boyunca yaşanan ihlallerin en ağır ve en geri dönülmez kırılma noktası, 7 Şubat 2016 tarihinde Cizre'de bodrumlarda mahsur kalan sivillerin katledildiği ve kamuoyunda "Cizre Bodrum Katliamları" olarak bilinen olaylar bütünüdür.

Ancak aradan geçen on yıla rağmen, söz konusu olaylara ilişkin olarak etkili, bağımsız ve kapsamlı bir soruşturma yürütülmemiş; yaşam hakkı ihlallerine dair maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ve adaletin sağlanması yönünde herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Bu nedenle; "Cizre Bodrum Katliamları"na sebebiyet veren faillerin, ihmali-sorumluluğu bulunan siyasilerin ve kamu görevlilerinin açığa çıkarılarak yargılanmalarının önünün açılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından Cizre ilçesinde ilan edil en sokaĝa çıkma yasağı, kesintisiz ve tam zamanlı olarak 79 gün sürmüş; bu süre boyunca il e ağır silahlarla kuşatılmış, sivil yerleşim alanları tank, top ve havan atışlarıyla hedef alınmıştır. İlçede tepelere konuşlanan güvenlik g  leri, sokak ve caddelerde sivilleri doğrudan hedef almış; binlerce ev ve işyeri yıkılmış, yakılmış ve kullanılmaz hale gelmiş, on binlerce kişi ilçeyi terk etmek zorunda bırakılmıştır.

Sokaĝa  ıkma yasağının ilk 41 günü boyunca Cizre'de yaşanan ölümler, ilçenin farklı noktalarına yayılan biçimde gerçekleşmiş; bu dönemde günde ortalama 3-4 kişi yaşamını yitirmiştir. Ancak 22 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Cizre'de yaşanan ölümler niteliksel olarak farklı bir aşamaya geçmiştir. Bu tarihten sonra ölümler, belirli adreslerde yoğunlaşmış, sivillerin bodrum katlarında mahsur kaldığı ve durumlarının kamuoyuna gün gün yansıdığı bir sürece d n şm ştir.

22 Ocak 2016 tarihinde Cudi Mahallesi'nde bulunan ve kamuoyunda "Birinci Vahşet Bodrumu" olarak anılan Cudi Mahallesi Bostancı Sokak No: 23 adresinde, aralarında ağır yaralıların da bulunduğu 31 sivilin bodrum katına sığındığı bilgisi doğrudan milletvekillerine iletilmiştir. Aynı gün itibarıyla bodrumda bulunan siviller, açık adres bilgilerini, yaralı sayılarını ve acil tıbbi müdahale taleplerini milletvekilleriyle telefon görüşmeleri yaparak aktarmış, bu bilgiler ilgili bakanlıklara ve devletin en üst makamlarına iletilmiştir. Dolayısıyla bodrumda sivillerin bulunduğu, bu sivillerin yaralı olduğu ve acil yardım ihtiyacı içinde olduğu hususu yetkili makamların bilgisi dahilinde olmuştur.

Bu süreçte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Cihan Karaman hakkında yaşam hakkının korunmasına yönelik tedbir kararı verilmiş; ancak bu karara rağmen Karaman hastaneye ulaştırılmamış ve kan kaybı nedeniyle yaşamını yitirmiştir.

23 ve 24 Ocak 2016 tarihlerinde bodrumdan yapılan canlı yayınlar ve telefon bağlantılarıyla, yaralı sivillerin hastaneye ulaştırılmadığı için ölümlerin arttığı kamuoyuna duyurulmuştur. Bu süreçte, vahşet bodrumlarında yakılarak katledilen Mehmet Tunç, Med Nu e TV'ye yaptığı canlı bağlantılarda; bodrumda bulunan sivillerin adres bilgilerinin yetkililere defalarca iletildiğini, aralarında ağır yaralıların bulunduğunu ve buna rağmen herhangi bir tahliye

koridorunun açılmadığını açıkça ifade etmiştir. Tunç, bu bağlantılarda, adres bildiriminin hemen ardından binanın üst katlarının yoğun ateş altına alındığını, sivillerin bu nedenle bodrum katına sığınmak zorunda kaldığını ve bodrumun da doğrudan hedef haline getirildiğini kamuoyuna aktarmıştır.

25–28 Ocak 2016 tarihleri arasında bodrumda bulunan yaralı sivillerin yaşamını yitirdiği; ambulansların defalarca bölgeye yönlendirildiği ancak güvenlik gerekçesi ileri sürülerek engellendiği; bazı durumlarda ambulanslara ateş açıldığı yönündeki bilgiler basın yayın organları ve insan hakları raporlarıyla belgelenmiştir. Bu süre boyunca yapılan yardım çağrılarına rağmen, sivillerin tahliyesine yönelik hiçbir etkili adım atılmamıştır.

Birinci bodrumdaki bu süreç devam ederken, Cudi Mahallesi Narin Sokak No:6 adresinde bulunan ve “İkinci Vahşet Bodrumu” olarak anılan başka bir bodrumda da sivillerin mahsur kaldığı bilgisi kamuoyuna yansımıştır. 7 Şubat 2016 tarihinde bu adrese yönelik yüksek tahrip gücüne sahip bir patlama meydana gelmiş, patlamanın etkisi kilometrelerce uzaktan hissedilmiştir. Yasakların kaldırılmasının ardından yapılan incelemelerde, bodrumun bulunduğu binanın tamamen yıkıldığı, enkazın hızla kaldırıldığı ve geriye yalnızca bina temelini kaldığı tespit edilmiştir. Bu bodrumda bulunan sivillerin tamamına yakınının yaşamını yitirdiği anlaşılmaktadır.

Aynı dönemde, Sur Mahallesi Akdeniz Sokak'ta bulunan ve kamuoyunda “Üçüncü Vahşet Bodrumu” olarak anılan, inşaat halindeki bir binanın bodrum katında yaklaşık 45 sivilin mahsur kaldığı ve bu bodrumun da yoğun ve doğrudan saldırılar altında bulunduğu kamuoyuna yansımıştır. Bu durum, 10 Şubat 2016 tarihinde, bodrumda bulunan HDP Milas Eski İlçe Başkanı Derya Koç tarafından İMC Televizyonu'na yapılan canlı yayın bağlantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur. Söz konusu bağlantıda, bodrumda çok sayıda sivilin bulunduğu, binanın ağır ateş altında kaldığı ve sivillerin yaşamlarının acil ve ciddi bir tehlike altında olduğu açık biçimde ifade edilmiştir. Böylelikle Üçüncü Vahşet Bodrumu'nda sivillerin mahsur kaldığı gerçeği, yalnızca yerel kaynaklar aracılığıyla değil, ulusal bir televizyon kanalı üzerinden tüm kamuoyunun gözü önünde açığa çıkmış ve ilgili devlet makamları bakımından inkar edilemez hale gelmiştir.

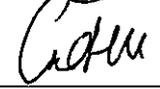
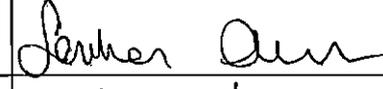
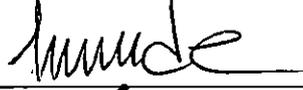
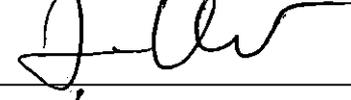
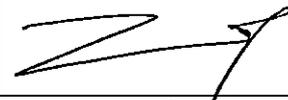
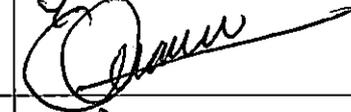
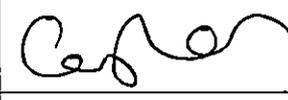
Bu koşullar altında sürdürülen saldırılar ve tahliye mekanizmalarının bilinçli biçimde işletilmemesi sonucunda, “vahşet bodrumları” olarak anılan bu alanlardan toplam 177 cenaze çıkarılmış, bunların 41'inin çocuk, 22'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. İnsan hakları

örgütlerinin raporlarında, çok sayıda cenazenin bombardıman ve yangın nedeniyle vücut bütünlüğünün ağır biçimde bozulduğu belirlenmiştir.

Son olarak; ablukanın kaldırılmasının hemen ardından başlatılan yıkım faaliyetleri, riskli alan ilanları ve enkazların hızla ortadan kaldırılması; cenazelerin kimlik tespiti tamamlanmadan defnedilmesi ve olay yerlerinde bağımsız incelemelerin engellenmesiyle birlikte değerlendirildiğinde, yaşanan ihlallerin ortaya çıkarılmasını engelleyen bir uygulama pratiği olarak dikkat çekmektedir.

Yaşam hakkının bu denli açık, belgeli ve görünür biçimde ihlal edildiği bir sürecin ardından, devletin etkili, bağımsız ve şeffaf bir soruşturma yürütme yükümlülüğü bulunmasına rağmen; aradan geçen on yıla rağmen sorumluların tespitine ve yargılanmasına yönelik herhangi bir ilerleme sağlanmamıştır. Bu durum, ağır ihlallerin cezasızlık politikasıyla korunmak istendiğini göstermektedir.

Bu nedenlerle; başta 22 Ocak–7 Şubat 2016 tarihleri arasında Cizre’de bodrum katlarında yaşanan toplu ölümler olmak üzere, sokağa çıkma yasakları sürecinde meydana gelen ağır insan hakları ihlallerinin tüm yönleriyle araştırılması, ihmali ve sorumluluğu bulunan siyasi ve idari makamların tespit edilmesi ve yargı süreçlerinin önünün açılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunludur.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	